

POSTERIPAIKAN NUMERO	Posterin otsikko	Posterin esittäjä
1	Simulaatio-oppiminen TAMKissa 2010-2016	Seija Tiainen
2	VIRTUAALISET OPPIMISYMPÄRISTÖT TERVEYDEN-JA HOITAMISEN TUTKINTO-OPETUKSESSA	Mari Virtanen
3	SIMULAATIO-OPETUKSELLE VARMUUTTA AKUUTTIHOITOTYÖN TAITOIHIN	Mari Salminen-Tuomaala
4	Pilotti Kirurgian koulutuskeskuksen ja TAMKin perioperatiivisen hoitotyön simulaatio-opetuksessa	Kristiina Vähämaa
5	Oppimispelin hyödyntäminen hoitotyön opetuksessa	Kristiina Rosqvist
6	Yhteistyö terveydenhoitajaopiskelijoiden ja lääketieteen opiskelijoiden kanssa	Irmeli Nieminen
7	Simulaatio-oppiminen Tampereen yliopistollisen sairaalan teho-osastolla	Minna Peltomaa
8	Simulation-based learning in health care education: Student nurses learning experiences from the perspective of situational and contextual learning strategy	Raija Kokko
9	Virtuaalinen oppimisympäristö suun terveydenhoitotyön simulaatio-opetuksessa	Johanna Manninen
10	Hätäsektiosimulaatiokoulutuksen vaikutus teknisten ja ei-teknisten taitojen kehittämiseen	Eerika Rosqvist
11	Omaehtoinen elvytysharjoittelu terveysalan toimintayksiköissä	Katja Luojus
12	The feasibility of the new translation guidelines for non-technical skills measures	Eerika Rosqvist
13	EU RADAR -hanke	Tuija Rasku
14	Ammattikorkeakoulun terveysalan opettajien kokemuksia kansainvälisestä opettaja-vaihdosta	Tuula Mäkelä
15	Pohjois-Suomen korkeakoulujen välinen yhteistyö hyvinvointikoulutuksissa	Kristiina Simojoki
16	VERTAISARVIOINTI OPISKELIJAMODUULISSA	Arja Suikkala
17	Kokemusoppiminen gerontologisen hoitotyön opiskelussa	Katja Hautsalo
18	Terveysviestintää : viestintää terveydestä -akateemisen moduulin kehittäminen	Katja Joronen
19	Moniammatillisen opetuksen kehittäminen perusterveydenhuollossa	Mari Matveinen
20	Terveysalan ohjatun harjoittelun kehittäminen	Tuula-Maria Rintala
21	Esimiesten HR-osaamisen kehittäminen Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä, verkkokoulutuksen rakentaminen	Aalto Outi

22	AN ANALYSIS OF NURSING STUDENTS' EXPERIENCES OF THE EMPATHY OF THEIR TEACHERS	Maria Kääriäinen
23	ASiantuntijaolohuoneet terveysalan opiskelijoiden ammatillisen kehittymisen tukena	Hanna Kulla-Numminen
24	Opiskelijapalautejärjestelmä Tampereen yliopiston terveystieteiden yksikössä	Marja Kaunonen
25	Koulutuksella tukea näyttöön perustuvan toiminnan kehittämiseen	Anneli Pitkänen
26	Näyttöön perustuvan toiminnan pilottikoulutus PSHP:n hoitohenkilöstölle	Susanna Teuvo

Simulaatio-oppiminen TAMKissa 2010 – 2016

Tiainen Seija, THM, Lehtori (ensihoito ja hoitotyö), TAMK

Posterin tarkoitus: Posterin tarkoituksena on kuvata simulaatio-oppimisen historiaa ja toteuttamista osana aktiivista oppimista TAMKissa sekä täsmentää käytössä olevaa simulaatio-oppimisen pedagogista mallia.

Mitä simulaatio-oppiminen on TAMKissa? Terveysalan opintoihin kuuluu olennaisena osana kliinisten taitojen opiskelu. Kliinisiä taitoja opiskellaan ohjattuna erilaisissa työpajoissa ja orientoivan harjoittelun tunneilla mutta myös itsenäisesti. Yksittäisten kliinisten taitojen (esim. potilaan haastattelu, monitorointi ja tutkiminen, laskimokanyylin laitto) oppimisen jälkeen, voidaan osaamista laajentaa simulaatioiden avulla.

Hoitotyön ja ensihoidon koulutuksessa simulaatio on otettu vuonna 2002 käyttöön otetun PBL-menetelmän rinnalle ja osaksi. Näin on ollut mahdollista laajentaa menetelmän käyttö koskemaan kaikkia ryhmiä, arvioida mitä asioita voidaan ja kannattaa simulaatiolla opiskella ja suunnitella resurssointi niin, että menetelmän käyttö on mahdollista ja toimivaa.

Simulaatio on aktiivista, toiminnallista oppimista ja sitä tulee kehittää osana laajempaa kliinisten taitojen oppimista. TAMKissa tarkoitamme simulaatiolla Full Scale simulaatiota, jossa simuloidaan todellisuutta vastaavaa potilaan tai asiakkaan kokonaishoitotilannetta (skenaario tai case). Simulaatiolla opitaan yhtäaikaan sekä teknisiä eli hoitamisen ja ei-teknisiä eli ryhmässä toimimisen taitoja. Teknisiä taitoja ovat esimerkiksi potilaan haastattelu ja tutkiminen, peruselintoimintojen monitorointi, erilaiset hoitotoimenpiteet, lääke- ja nestehoito sekä ohjaus ja tukeminen. Ei-teknisiä taitoja ovat esimerkiksi tiimityö, suunnittelu ja ennakointi, päätöksenteko ja johtaminen, kommunikaatio ja tilannetietoisuuden ylläpito.

TAMKin Terveyspalvelut-yksikköön perustettiin ensimmäinen simulaatiotila vuoden 2010 alussa, jolloin hankittiin SimMan3G-aikuispotilassimulaattori ja varustettiin tila simulaatiolle, simulaation ohjaamiselle ja debriefing-keskustelulle. Vuonna 2011 hankittiin SimNewB-vauvasimulaattori. Myöhemmin on hankittu vielä toinen aikuispotilassimulaattori SimMan 3G Essential ja uusimpana SimJunior. Opetus ja oppiminen käynnistyi kevään 2010 aikana, kun tila valmistui ja saatiin varustettua. Aluksi neljä opettajaa kävi Arcadan järjestämän simulaatio-ohjaajan peruskurssin.

Virtuaaliset oppimisympäristöt terveyden- ja hoitamisen tutkinto-opetuksessa

Virtanen Mari, TtM, D-asiantuntija, Metropolia ammattikorkeakoulu, Terveys ja hoitaminen

Manninen Johanna, TtM, Suun terveydenhoitotyön lehtori, Metropolia ammattikorkeakoulu, Terveys ja hoitaminen

Raussi-Lehto Eija, THM, Kätilötyön lehtori, Metropolia ammattikorkeakoulu, Terveys ja hoitaminen

Sinisaari-Eskelinen Maarit, TtM, Kätilötyön lehtori, Metropolia ammattikorkeakoulu, Terveys ja hoitaminen

Teknologian kehittymisen ja toimintojen digitalisoimisen myötä korkeakouluissa kehitetään uusia ja innovatiivisia opetus- ja oppimismenetelmiä kiihtyvässä tahdissa. Koulutusta ja opetusta ollaan kehittämässä yhä joustavampaan ja opiskelijalähtöisempään suuntaan, jolloin monipuoliset oppimisympäristöt nousevat keskiöön, vastaamaan nykykehityksen ja -opiskelijan vaatimuksia. Nykyteknologia mahdollistaa uudenlaisten virtuaalisten oppimisympäristöjen hyödyntämisen, joissa voi opiskella aikaan ja paikkaan sitoutumatta, oman aktiivisuuden mukaan, halliten esimerkiksi opintoihin käyttämää aikaa.

Metropolia ammattikorkeakoulun terveyden- ja hoitamisen tutkinnoissa on kehitetty virtuaalisia oppimisympäristöjä vuodesta 2013 alkaen. Vuonna 2016 ubiikit, kaikessa ajassa ja - paikoissa olevat oppimisympäristöt tukevat bioanalytiikan, radiografian, suun terveydenhoidon ja kätilötyön opiskelijoita, opintojen eri vaiheissa, mahdollistaen eri tutkintojen erikoisosaamisen yhdistämisen yhteiseksi virtuaalilinkiksi. Virtuaaliset oppimisympäristöt perustuvat autenttista tilaa vastaavaan 360-panoramakuvaan, jota voi käyttää älypuhelimella, mobiililaitteella tai tietokoneella. Päätelaitteelle avautuu reaaliympäristöä vastaava näkymä, jossa voi liikkua omien tarpeiden mukaisesti. Oppimisympäristöön on liitetty tarvittava opiskelumateriaali teksti-, kuva-, audio- ja videomuodoissa. Näissä oppimisympäristöissä voi seurata luentoja reaaliajassa, kirjoittaa yhdessä, katsoa videoluentoja, demonstraatioita, toiminta- ja työskentelyohjeita, tehdä tehtäviä, osaamisen arviointeja ja tenttejä, myös sähköistä kirjastoa voi hyödyntää. Virtuaalisessa oppimisympäristössä opiskelija voi perehtyä opiskeltavaan aihealueeseen etukäteen, tutustua käytännön työn eri vaiheisiin ja menetelmiin ja harjaantua haastavien toimien suorittamiseen kertaamalla tarvittavaa materiaalia, esimerkiksi ennen koululla tai työelämässä tapahtuvaa käytännön harjoittelua.

Metropolian kehittämistyön aikana oppimisympäristön käytettävyyttä, tyytyväisyyttä ja oppimisen vaikuttavuutta on tutkittu. Käytettävyyden osalta virtuaalisympäristöt ovat osoittautuneet helppokäyttöisiksi, sisällöllisesti mielenkiintoisiksi ja oppimista tukeviksi. Hyvänä pidetään mahdollisuutta vaikuttaa omiin opintoihin aktiivisesti ja mahdollisuutta edetä joustavasti omaan tahtiin. Tyytyväisyys ympäristöjen käyttöön on ollut hyvin korkea.

Simulaatio-opetuksella varmuutta akuuttihoitotyön taitoihin

Salminen-Tuomaala Mari, TtT, lehtori

Tausta: Suomalaisen potilasturvallisuusstrategian visiona on turvallinen ja vaikuttava hoito. Kaikkia akuutista sairastumisesta kärsiviä ei enää kuljeteta sairaalahoitoon, vaan yhä useampi potilas voidaan hoitaa kotona tai muussa ympäristössä, jonne ambulanssi on kutsuttu. Tämä edellyttää huomion kiinnittämistä potilasturvallisuuteen vaikuttaviin tekijöihin. Potilaan tilanteen nopeat muutokset voivat aiheuttaa riskejä potilasturvallisuudelle. Tilanneherkkyys ja ongelmanratkaisutaidot ovat tärkeitä läheltä piti -tilanteiden ennaltaehkäisemiseksi. Akuuttihoitotyössä joudutaan tekemään nopeita päätöksiä tilanteissa, joissa osa taustatiedoista on puutteellisia. Olennainen merkitys onkin sairaalan ulkopuolisessa ensihoidossa työskentelevien kliinisellä osaamisella ja taidoilla.

Tarkoitus: Tarkoituksena on kuvailla opettajien kokemuksia simulaatio-opetuksen mahdollisuuksista akuuttihoitotyön taitojen opettamisessa.

Toteutus: Simulaatio-opetuksen avulla harjoitellaan mm. potilaan vitaalielintoimintojen tarkkailua ja tilan muutosten edellyttämiä nopeita hoitotoimia, hoitoelvytystä, tajuttoman potilaan hoitoa, hengitysvaikeudesta kärsivän potilaan tarkkailua ja hoitoa, lääkärin konsultointia (ISBAR) sekä traumatiimitoimintaa. Tavoitteena on oppia sekä kliinisiä taitoja että päätöksentekoa ja kokonaisuuksien hallintaa.

Tulokset: Simulaatio-opetus soveltuu erinomaisesti akuuttihoitotyöhön suuntautuville sairaanhoitajaopiskelijoille. Sen avulla voidaan harjaannuttaa opiskelijoita sekä usein toistuvien, tyypillisten tilanteiden että myös harvinaisempien tilanteiden kohtaamiseen. Akuuttihoitotyössä tarvittavaa kliinistä osaamista sekä tiimi-, vuorovaikutus- ja johtamistaitoja voidaan harjoitella simulaatio-opetuksen avulla. Se mahdollistaa dialogiseen vuorovaikutukseen, tiimityöhön, taktiseen tilanteen johtamiseen, päätöksentekoon, lääkärin konsultointiin ja eettisten ongelmien ratkaisemiseen tarvittavien taitojen harjoittamisen. Potilasturvallisuusosaamista voidaan harjoitella eettisen turvallisuuden, hoitomenetelmien ja laitteiden turvallisuuden sekä erilaisten hoitoprosessien näkökulmista. Simulaatioissa voidaan harjoitella inhimillisten virheiden ennaltaehkäisyä erilaisten potilasturvallisuutta hyödyntävien muistisääntöjen kautta (esim. ISBAR ja ABCDE).

Johtopäätökset: Skenaarioissa voidaan harjoitella vaativia, harvoin toistuvia tilanteita turvallisesti ilman potilaisiin kohdistuvia riskejä. Simulaatio-opetus koetaan hyödyllisenä ja motivoivana opetusmenetelmänä.

Pilotti Kirurgian koulutuskeskuksen ja TAMKIn perioperatiivisen hoitotyön simulaatio-opetuksessa

Vähämaa Kristiina, TtM, lehtori, Tampereen ammattikorkeakoulu
Kolari Marita, ESH, opetushoitaja, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri

Kirurgian koulutuskeskus on leikkaussaliympäristöä simuloiva opetuksen yksikkö, jossa lääkärit ja hoitajat harjoittelevat eri toimenpiteitä vainajille. Pilotilla selvitettiin, voiko Kirurgian koulutuskeskusta hyödyntää perioperatiivisen hoitotyön opiskelijan osaamisen kehittymisessä. Toimijat kummastakin organisaatiosta tapasivat ja suunnittelivat pilottia. Opiskelijan perehdyttäminen alkoi opiskelijoiden tutustumisella vainajan hyvään hoitoon sekä tutustumisella yksikköön. Opiskelijat allekirjoittivat toimintaan liittyvän vaitiolovelvollisuussopimukseen. Opiskelijat sitoutuivat toimintaan ja sen vaatimuksiin.

Suunnittelun aikana sovittiin, että yhtenä tapahtumakertana voi olla mukana kaksi opiskelijaa. Harjoittelun tavoitteiksi sovittiin kirurginen käsidesinfektio, steriiliksi pukeutuminen ja steriilin alueen luominen. Instrumentoivan sairaanhoitajan toiminta ja siinä kehittyminen oli yksi keskeisistä tavoitteista.

Kaksi opiskelijaa oli mukana polven osteotomiassa ja kaksi plastiikkakirurgisessa toimenpiteessä. Koulutuskeskuksen koulutuskoordinaattori ja preparaattori vastasivat alkuvalmisteluista ja leikkausasennon laitosta yhdessä opiskelijoiden kanssa. Toiminnassa mukana olleet kirurgit suhtautuivat kokeiluun positiivisesti. Tilanteen jälkeen pidettiin reflektioiva arviointi opiskelijan, ohjaavan opettajan ja opetushoitajan kanssa.

Ammatillisen osaamisen kehittymistä tukevia simuloituja oppimistilanteita on tulevaisuudessakin syytä suunnitella. Oppimistilanteissa aktiivisena toimijana opiskelijalla oli mahdollisuus suunnitella toimintaansa ja kehittyä siinä. Erityisesti opiskelijoiden kädentaidot kehittivät samanlaisen toimenpiteen seuratussa toistaan: sekä instrumentointi että toimenpiteessä toimiminen näkyi ammatillisena osaamisena. Moniammatillinen työskentely ja tilanteen rauhallisuus auttoivat opiskelijaa. Kokonaisuudessaan toimintaan orientoituminen, toiminta ja sen reflektointi koettiin oppimista tukevaksi. Opiskelijat eivät karsastaneet toimintaa, jossa keskiössä oli vainaja. Eettinen lähtökohta oli näin ollen kunnossa. Opiskelijan kyvystä hahmottaa toiminnan ydintä saatiin tästä pilotista lisätietoa, jota voi hyödyntää opettajan opetus- ja ohjaustyössä.

Oppimispelin hyödyntäminen hoitotyön opetuksessa

Rosqvist Kristiina, TtM, Diakonia-ammattikorkeakoulu
Kokkonen Maaria, TtM, Diakonia-ammattikorkeakoulu

Laadukas ja mielenkiintoinen terveystietojen ja -taitojen oppiminen ja tiedonhaku edellyttävät innovatiivisten opetusmenetelmien käyttöä hoitotyön koulutuksessa. Perinteisestä luokkaopetuksesta pitäisi pyrkiä monimuotoisiin tiedonetsintätaitoihin ja opiskelijan omien kykyjen hyödyntämiseen jo opintojen alkuvaiheesta lähtien. Näin opiskelijoista tulee passiivisen tiedonsaajan sijaan aktiivisia tiedonetsijöitä. Sairaanhoidajalta vaaditaan tänä päivänä kykyä ohjeistaa asiakkaita tiedonhankintaan ja tiedonlähteille. Tämä vaatii sairaanhoitajaopiskelijoilta jo koulutuksen aikana hankittua itseohjautuvaa osaamista.

Kehitimme oppimispelin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmistä Seppo-oppimisalustalle. Peliä käytettiin motivointina opintojaksolle. Laadimme pelin yksinkertaiseen formaattiin. Opiskeltavalla kurssilla oli 40 opiskelijaa, jotka jaettiin 2-3 hengen pienryhmiin, joilla oli käytössään Ipad. Pelialustana toimi Helsingin kartta, mihin oli sijoitettu sosiaali- ja terveystietojen avainyksiköitä (Valvira, THL, STM) Pelissä opiskelijat suorittivat karttaan sijoitetuilla pisteillä ohjeistetut tehtävät ja saivat pelin kuluessa välitöntä palautetta opettajilta vastauksistaan. Opiskelijat lähtivät heti aktiivisesti mukaan peliin. Lopuksi opiskelijat näkivät vastauksistaan saamansa pisteet ja sijoittumisensa muihin ryhmiin nähden.

Pelin jälkeen opiskelijoilta kerättiin suullinen ja kirjallinen palaute. Opiskelijoiden välille syntyi kilpahenkisyyttä. Positiiviseksi kokemukseksi opiskelijat nimesivät mm. innostavuuden, visuaalisuuden, tiedonhankinta- ja tiimityöskentelytaitojen kehittymisen, hauskan tiedonhankintatavan, oman vastuullisuuden ja asioiden nopean omaksumistavan. Lisäksi palautteissa tuotiin esille se, että peli toi mukavaa vaihtelua perinteisiin luentoihin nähden sekä sen, että tehtäviä olisi jaksanut tehdä enemmän, mm. salamatehtävän muodossa. Joinakin kehittämisehdotuksina tuotiin esille mm. pelissä olevien tehtävien syventämismahdollisuuden, pelin laajentamisen sekä pelin aloitukseen liittyvän instruktioannon selkeyden.

Uskomme pelin jättäneen opiskelijoille mukavia muistijälkiä tästä kokemuksesta ja siitä, mistä he voivat hakea tietoa eri toimijatahoista.

Yhteistyö terveydenhoitajaopiskelijoiden ja lääketieteen opiskelijoiden kanssa

Nieminen Irmeli, Lehtori, Tampereen ammattikorkeakoulu
Kivinen-Wahlroos Maritta, lehtori, Tampereen ammattikorkeakoulu
Laaksonen Mari, lehtori, Tampereen ammattikorkeakoulu
Kosunen Elise, professori, Tampereen yliopisto

Terveydenhoitajaopiskelijoilla opinnot olivat osana opiskeluterveydenhuollon opintoja. Lääketieteen opiskelijoilla harjoitus sijoittui keskivaiheen ennaltaehkäisyjaksoon. Th-opiskelijoiden tavoitteena oli oppia arvioimaan ja tukemaan opiskelijoiden terveyttä. Lääketieteen opiskelijoiden tavoitteena oli oppia ennaltaehkäisevän työn käytänteitä (terveystarkastus, terveystodistus). Koko tapahtuman yhteinen tavoite oli edistää moniammatillista yhteistyötä jo opiskeluaikana.

Toiminnallisessa osuudessa opiskelijat(90 opiskelijaa) työskentelivät 3 hengen ryhmissä (1 th ja 2 lääketieteen opiskelijaa). Th-opiskelija teki lääketieteen opiskelijalle opiskeluterveydenhuollon tarkastuksen. Tämän jälkeen toinen opiskelija toteutti terveystarkastuksen TH-opiskelijalle ja asiakkaan roolissa ollut opiskelija siirtyi tarkkailijaksi. Opiskelijoita ohjeistettiin asiakkaan roolissa olemaan omana itsenään tai ottamaan jokin rooli. Lopuksi ryhmä reflektoi tapahtumaa ja laati yhdessä "asiakkaille" terveydenhoitosuunnitelman.

Yhteistyö selkeytti toisen ammattiryhmän työtä ja osaamista. Molemminpuolinen arvostus kasvoi. Opiskelijoiden mielestä moniammatillisen yhteistyön harjoittelu on tärkeää jo opiskeluaikana. Harjoittelussa sai kokemusta omahoidon- ja elintapojen ohjannasta ja terveyden edistämisen menetelmistä sekä oman oppimisen ja osaamisen reflektoinnista.

Simulaatio-oppiminen Tampereen yliopistollisen sairaalan teho-osastolla

Arbelius-Iltanen Marika, Sairaanhoitaja YAMK, asiantuntijahoitaja, PSHP/ Tays, tehohoidon vastuualue
Jalkanen Ville, EL, PSHP/ Tays, tehohoidon vastuualue, teho-osasto
Kailasto Heidi, Sairaanhoitaja AMK, PSHP/ Tays, tehohoidon vastuualue, teho-osasto
Koivula Heli, Ensihoitaja AMK, PSHP/ Tays, tehohoidon vastuualue, teho-osasto
Kortelainen Samuli, Sairaanhoitaja, PSHP/ Tays, tehohoidon vastuualue, teho-osasto
Partanen Anne, TtK, TtM opiskelija, Sairaanhoitaja, PSHP/ Tays, tehohoidon vastuualue, teho-osasto
Peltomaa Minna, TtM, Hoitotyön kliininen asiantuntija, PSHP/Tays, tehohoidon vastuualue, teho-osasto
Vahtera Annukka, EL, PSHP/ Tays, tehohoidon vastuualue, teho-osasto

Tausta: Simulaatio-oppimista on hyödynnetty Tampereen yliopistollisen sairaalan teho-osaston henkilökunnan koulutuksissa vuodesta 2009. Simulaatiot on toteutettu Tampereen yliopiston tiloissa olevassa simulaatiokeskuksessa ja teho-osaston potilashuoneissa käyttäen omaa koulutusnukkea.

Tarkoitus: Simulaatiokoulutuksen avulla harjoitellaan hätätilapotilaiden tunnistamista ja hoitamista, tiimityötaitoja sekä kommunikaatiota. Simulaatiokoulutusta hyödynnetään erilaisten asiantuntijaryhmien harjoittelussa ja toimintaprotokollien implementoinnissa. Myös teho-osaston elvytys- ja MET ryhmä (Medical emergency team) hyödyntää simulaatiota säännöllisissä koulutuksissaan. Teho-osastolla toimii kahdeksan simulaatiokouluttajaa, jotka ovat teho-osastolla toimivia sairaanhoitajia ja lääkäreitä. Simulaatioharjoitusten suunnittelu ja toteutus tapahtuu kouluttajien toimesta, hoitohenkilökunnan toiveita sekä tarpeita huomioiden. Simulaatioharjoituksiin osallistuvat kaikki teho-osastolla työskentelevät hoitajat ja lääkärit sekä eri alojen opiskelijat. Tavoitteena on, että jokainen teho-osastolla työskentelevä osallistuu simulaatio-opetukseen vähintään kerran vuodessa. Simulaatiokoulutukset suunnitellaan vuosittain eri oppimistavoitteiden ja teemojen ympärille, viime vuosien teemoja on mm. ollut lapsipotilaan elvytys, Eka tunti -protokolla ja vaikean ilmatien hallinta. Yksi koulutuskerta kestää kolme tuntia, sisältäen lyhyen tietoiskuluennon ja kaksi simuloitua potilastapausta palautekeskusteluineen. Lisäksi pidetään PopUp simulaatiopäiviä, jossa kaksi kouluttajaa järjestää henkilökunnalle simulaatiokoulutusta, joka toteutetaan osallistujien osalta hoitotyön lomassa. PopUp -harjoitus on lyhyt, tehokas ja kestää noin 20 minuuttia, joka sisältää lyhyen alustuksen, simulaatioharjoituksen ja loppukeskustelun.

Tulokset: Vuosittain teho-osaston omaan simulaatiokoulutukseen osallistuu noin 100 henkilöä. Simulaatiopäivistä on kerätty osallistujilta kirjallista palautetta. Saatujen palautteiden perusteella osallistujat ovat erittäin tai hyvin tyytyväisiä koulutusten sisältöön ja hyödyllisyyteen oman työn kannalta.

Simulation-based learning in health care education

Kokko Raija, TtT, lehtori, TAMK, Tampere University of Applied Sciences

Background: Simulation is widely used in nursing education as a teaching and learning method. It provides an opportunity for students to apply their knowledge and skills to situations which imitate real clinical practice. In addition, when student nurses learn to apply their clinical skills and decisionmaking skills in a safe classroom environment, they will be better equipped and more competent than earlier to face clinical practice. However, effective learning from simulation demands profound reflection, feedback and discussion for the consolidation of learning.

Aim: The aim of the study is to explore the second- and third-year student nurses' learning experiences of the case-based manikin simulation.

Method: Data collection consisted of simulation observation (30h), after simulation reflection (10h), and students' interviews (N=10). Reflection periods and student nurses' interviews were tape-recorded and data were analysed by using inductive content analysis. Researcher's diary was used as a support of data analysis.

Results: The student nurses situational and contextual learning experiences formed four main themes, namely 1) reciprocal communication, 2) cooperative action, 3) colleague interaction and 4) contextual resources.

Conclusion: The student nurses confirmed simulation to be an effective and motivating teaching method. However, some situational and contextual inconveniences may hinder them from learning, such as anxiety, intimidation, the size of the group, and lack of time resources.

Virtuaalinen oppimisympäristö suun terveydenhoitotyön simulaatio-opetuksessa

Manninen Johanna, TtM, Sh, Lehtori, Metropolia ammattikorkeakoulu

Virtanen Mari, TtM, D-asiantuntija, Metropolia ammattikorkeakoulu

Virtuaaliset oppimisympäristöt ovat oppimisen tiloja, jotka simuloivat oppimistilannetta autenttisessa ympäristössä, niin ettei opiskelijan fyysistä läsnäoloa vaadita. Oppiminen virtuaalisessa ympäristössä on joustavaa, aikaan ja paikkaan sitomatonta ja mahdollistaa opiskelun fyysisesti eri paikoissa.

Metropolia ammattikorkeakoulussa on kehitetty virtuaalisia oppimisympäristöjä terveyden- ja hoitamisen tutkintoihin vuodesta 2013 alkaen. Suun terveydenhuollon tutkinto-ohjelmassa tavoitteena oli luoda virtuaalinen oppimisympäristö suun terveydenhoitotyön opetukseen. Ympäristön kehittämisen tavoitteena oli tukea opetusta ja auttaa opiskelijaa teorian tiedon ja kädentaitojen oppimisessa monipuolisten visuaalisten materiaalien avulla. Tärkeänä nähtiin, että opiskelija voi palata aineistoon tarpeen mukaan, jotta haastavia tai erityistä turvallisuutta vaativia toimintoja voidaan kerrata ennen käytännön harjoitteisiin siirtymistä.

Virtuaalinen suun terveydenhoitotyön oppimisympäristö on kehitetty syksyn 2015 aikana ja otettu käyttöön tammikuussa 2016. Se avaa opiskelijan päätelaitteelle autenttista oppimisympäristöä vastaavan 360 panoraamakuvan suunhoidon opetuslinikasta ja taitopajasta. Opiskelija voi hyödyntää oppimisympäristöä älypuhelimella, tabletilla tai tietokoneella itselle sopivana aikana ja sopivassa paikassa, päättäen myös opiskeluunsa käyttämän ajan. Oppimisympäristöä voi käyttää yksin tai ryhmässä, itsenäisesti tai opettajan johdolla.

Virtuaalisen oppimisympäristön kautta opiskelijalla on pääsy tarvittavaan opiskelumateriaaliin, videoluentoihin, kirjallisuuteen, demovideoihin, sähköisiin oppimistehtäviin ja osaamisen arviointeihin. Ympäristöön tuotetut yksityiskohtaiset videot ja kuvat havainnollistavat opittavaa asiaa ja selkeyttävät käytännön harjoitustöiden tekemistä. Monipuolisen materiaalin avulla voidaan tukea erilaisia oppijoita ja mahdollistaa opintojen yksilöllinen ja joustava eteneminen. Ympäristön kautta opiskelijan aktiivisuutta ja etenemistä voidaan seurata ja tarvittaessa tukea.

Virtuaalisen oppimisympäristön käyttömahdollisuudet ovat rajattomat. Suun terveydenhoitotyön ympäristöä on tarkoitus käyttää suun terveydenhoitotyön opetuksessa, itsenäisen opiskelun tukena, osana verkkokursseja ja täydennyskoulutuksia. Opiskelijoilta ja opettajilta tullaan keräämään kokemuksia oppimisympäristön käytettävyyteen, vaikuttavuuteen ja tyytyväisyyteen liittyen. Palautetta kerätään myös oppimisympäristön kehittämiseksi edelleen.

Hätäsektiosimulaatiokoulutuksen vaikutus teknisten ja ei-teknisten taitojen kehittymiseen

Rosqvist Eerika, TtT, Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, Tietotaitokeskus
Lauritsalo Seppo, LL, Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, anestesia ja tehohoito
Raitinen Pirkko, TtM, esh, lehtori, Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Repo Jussi P., LL, Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, kirurgia

Lähtökohdat: Tiimityön harjoittelu simulaation avulla lisää tietoa ja edistää käytännöntaitoja, kommunikaatiota ja tiimin suoriutumiskykyä akuuteissa synnytystilanteissa. Keski-Suomen Keskussairaalan Tietotaitopajassa on vuodesta 2011 alkaen järjestetty hätäsektiosimulaatiokoulutusta, jonka suunnittelu ja toteutus tapahtuu yhteistyössä Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa. Aiempia suomalais-tutkimuksia hätäsektiosimulaatiokoulutuksen tehokkuudesta ei ole tehty. Tutkimuksen tarkoitus oli selvittää koulutusformaatin tehokkuutta.

Menetelmät: Aineisto kerättiin vuosien 2012-2015 välillä simulaatiokoulutuksiin osallistuneilta puolistrukturoidulla kyselylomakkeella. Osallistujat vastasivat kyselyyn ennen koulutuksen alkamista ja välittömästi koulutuksen jälkeen. Osallistujat (N = 178) olivat erikoislääkäreitä (n = 32), erikoistuvia lääkäreitä (n = 16), sairaanhoitajia (n = 18) ja hoitotyön opiskelijoita (n = 108). Määrälliset tulokset analysoitiin SPSS 22.0 -tilastolaskentaohjelmalla. Avoin kysymys analysoitiin teemoittelemalla. Viisituntinen simulaatiokoulutus sisälsi orientoivan aloitusluennon, perehdytyksen koulutukseen ja kaksi simulaatiota jälkipuenteineen.

Tulokset: Itsearviointien perusteella osallistujien tiedot, taidot ja asenteet kehittyivät huomattavasti. Koulutettavien hätäsektiotoimintaohjeen sisällön tuntemus, ongelmien tunnistaminen, päätöksenteko, tilannetietoisuus ja ajanhallinta kehittyivät merkittävästi. Lisäksi vuorovaikutustaidot kuten tiimityöskentely, kommunikaatio, johdettavana oleminen sekä varmuus omasta ammatillisesta roolista sek-tion aikana vahvistuivat merkittävästi koulutuksen aikana. Valtaosa koulutettavista (95 %) koki hyötynensä harjoittelusta.

Päätelmät: Koulutettavien teknisten ja ei-teknisten taitojen kaikki tutkitut osa-alueet kehittyivät koulutuksen aikana tilastollisesti merkittävästi. Tämä tutkimus vahvisti, että viiden tunnin hätäsektiosimulaatiokoulutuksen formaatilla voidaan kehittää tehokkaasti hätäsektiopotilaan hoitoa.

Omaehtoinen elvytysharjoittelu terveystalon toimintayksiköissä

Hynninen Irene, Sh, Koulutuskoordinaattori, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Luojuus Katja, TtT, koulutuspäällikkö, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri

Terveystalon henkilöstön elvytystaidoista ja niiden ylläpitämisestä on laadittu ohjeistus Euroopan elvytysneuvoston hoito-ohjeistuksessa 2015. Terveystalon ammattilaisten elvytyskoulutuksia tulisi olla useammin kuin kerran vuodessa. Vuosittain tapahtuvan koulutuksen lisäksi suositellaan useita nopeampoisia ja lyhyitä koulutuksia. Suositusten mukaan elvytyskoulutuksen tulisi sisältää elvytystilanteen johtamista ja ryhmätyötä palautekeskusteluineen. Osaamisen varmistamiseksi tulisi terveystalon toimipisteiden ja ensihoidon organisaatioiden arvioida aktiivisesti omia elvytystilanteitaan, niiden määrää ja lopputulosta sekä suoritettua koulutusta ja osaamista.

Tämän kyselyn tarkoituksena oli selvittää sairaalan toimintayksiköihin investoitujen elvytysnukkien käyttöä ja omaehtoista elvytysharjoittelua taitojen ylläpitämiseksi. Kyselyssä kartoitettiin seuraavia näkökulmia: 1) kuinka usein omatoimista harjoittelua yksikössänne toteutetaan, 2) mikä on harjoittelukertojen kesto?, 3) miten elvytysharjoitteluun osallistuneiden taitoja on arvioitu? Kyselyn tavoitteena on arvioida omaehtoisen harjoittelun merkitystä taitojen ylläpitämiseksi ja kehittää sairaalan sisäistä koulutustoimintaa. Kysely toteutettiin sähköisenä webropol-kyselynä valikoidulla otosmenettelyllä. Otokseen valikoituivat ne toimintayksiköt, joihin oli hankittu oma elvytysnukke tai joiden tiedettiin toteuttavan omaehtoista elvytysharjoittelua.

Kysely toimitettiin vastaajille (N=26) kesällä 2015. Kysely oli kohdennettu osastonhoitajille, joita ohjattiin vastaamaan joko itse tai ohjaamaan kysely elvytysharjoittelun vastuuhenkilölle. Vastauksia palautui määräaikaan mennessä n=19 (73 %), joista osa oli samasta toimintayksiköstä. Vastauksia kertyi 14 eri toimintayksiköstä. Kyselyn vastaukset analysoitiin frekvenssijakaumilla sekä avoimet vastaukset sisällön erittelyssä.

Omatoiminen elvytysharjoittelu työyksikössä on harvinaista, vaikka harjoitteluvälineet ovat saatavilla. Vastaajista 43 % ilmoitti, että harjoittelua heidän yksikössään tapahtuu harvemmin kuin kerran vuodessa.

The feasibility of the new translation guidelines for non-technical skills measures

Rosqvist Eerika, PhD, Educational Designer, Central Finland Health Care District
Repo Jussi P., MD, Department of Plastic Surgery, Helsinki University Hospital and University

Background: Non-technical skills (NTS) are seen as important contributors in reducing adverse events and improving performance in healthcare teams, such as trauma teams. Several English NTS measures for healthcare teams has been described in the literature, but no guidelines for the translation and cross-cultural adaptation of the NTS measures have not been available so far. Therefore, we produced the first structured guidelines including seven separate phases for the translation and crosscultural adaptation of NTS measures. The feasibility of the guidelines warrants studying.

Objective: To explore the feasibility of the new translation and cross-cultural adaptation guidelines on the T-NOTECHS instrument.

Methods: The data were collected using a semi-structured questionnaire from 10 healthcare professionals participating in the translation and cross-cultural adaptation process of the T-NOTECHS instrument. The participants were familiar with trauma teams and NTS. Five of the seven guideline phases were included in this study: 1) two forward-translations and a synthesis of these two versions, 2) a back-translation panel review, 3) a multidisciplinary committee review of the overall process, 4) pilot-testing, and 5) committee review of the pilot-testing outcomes. The feasibility of the different phases was measured using a 10-point Likert scale (1 = the worst score; 10 = best possible score).

Results: The feasibility (mean $\pm$ SD) of the guideline phases were as follows: two forward-translations and a synthesis of these two versions (9.0 ± 0.0), a back-translation panel review (9.5 ± 0.7), a multidisciplinary committee review of the overall process (8.8 ± 0.5), pilot-testing (7.8 ± 0.7) and committee review of the pilot-testing outcomes (9.0 ± 1.2). The assessment revealed an overall mean (SD) feasibility score of 8.8 (0.6).

Conclusions: The results of this study demonstrated good feasibility of the new translation and crosscultural adaptation guidelines when applied to the T-NOTECHS instrument. These results encourage employing the new translation and cross-cultural adaptation guidelines for NTS measures.

EU RADAR –hanke

Rasku Tuija, TtM, ensihoidon lehtori, TAMK
Tiainen Seija, THM, ensihoidon lehtori, TAMK

RADAR-hanke: Seitsemästä maasta, 70 sairaanhoidon ja ensihoidon opiskelijaa, 14 opettajaa, kaksi vuotta ryhmä opetteli etänä, yhdessä ja intensiivisesti potilaan voimien huononemisen ja hätätilanteen tunnistamista ja välittömien hoitotoimien aloittamista eli Recognition of the Acutely Deteriorating patient with Appropriate Response = RADAR. Vuonna 2007 The National Patient Safety Agency Britanniassa kirjasi huolestuneisuuden siitä, etteivät terveydenhuollon ammattilaiset tunnista potilaan voimien äkillisiä muutoksia. Tutkimukset olivat osoittaneet, että hoitotoimenpiteiden aloittamisessa menee valitettavan pitkä aika.

Syksyllä 2012 Salfordin yliopisto kutsui kuuden eurooppalaisen ja yhden amerikkalaisen yliopiston ja ammattikorkeakoulujen edustajat mukaan Erasmus-rahoitteiseen EU RADAR-hankkeeseen. Hankkeen tarkoituksena oli rakentaa akuuttihoitotyön opiskelukokonaisuus, joka keskittyy potilaan voimien arviointiin ja toiminnan aloittamiseen.

Värikkään työryhmän projektikoordinaattorina toimi Salfordin yliopisto Manchester/UKsta. Muut osallistujat olivat Fuldan ammattikorkeakoulu/Saksa, University of Technology/Kypros, Jessenius Faculty of Medicine /Slovakia, Cordoban yliopisto/Espanja ja TAMK/Suomi. Omarahoitteisena osallistujana hankkeessa oli mukana myös Winonan yliopisto/Minnesota/USA. Jokainen maa valitsi hakemusten perusteella 10 ensihoidon ja sairaanhoidon opiskelijaa.

Opiskelukokonaisuus alkoi puoli vuotta ennen lähiopiskelujaksoa. Ennen intensiiviviikkoja opiskelijat ja opettajat työskentelivät lähinnä iltaisin kerraten englanninkielistä hoitosanastoa, tehden ennakkotehtäviä, valmistellen esityksiä, kooten tutkimuksiin perustuvaa tietoa ja laatien postereita kotimaansa hoitotyön koulutuksesta ja potilasesimerkeistä. Hankkeen aikana käytettiin hyväksi yhteistä viestintäalustaa ja Facebookia.

Ensimmäisenä vuonna intensiivijakso toteutettiin Salfordin yliopistolla Manchesterissa ja toisena vuonna Fuldan ammattikorkeakoululla Saksassa. Intensiiviviikoilla opiskelijat saivat asiantuntijaluentoja, pienryhmäharjoitteita ja simulaatioharjoituksia. Hankekausi vaihtui ja EU RADAR-hanke päättyi vuosi sitten. Opiskelijoiden loppuraportit olivat positiivisia ja uusia, rohkeita ajatuksia herättäviä. Opiskelijat kokivat oppineensa taidollisesti, tiedollisesti ja kulttuurillisesti kurssin aikana. Ohessa englannin kielen käyttö vahvistui ja sanasto kasvoi. Hankeopettajien tiivis yhteistyö jatkuu edelleen. Jatkohankkeen aiheita kootaan toukokuussa 2016 Cordobassa.

Ammattikorkeakoulun terveystieteen opettajien kokemuksia kansainvälisestä opettajavaihdosta

Mäkelä Tuula, TtM, terveydenhoitaja/sairaanhoitaja (AMK)

Aho Anna Liisa, TtT, yliopisto-opettaja, Tampereen yliopisto/terveystieteiden yksikkö

Kaunonen Marja, TtT, professori, Tampereen yliopisto/terveystieteiden yksikkö

Kansainväliseen opettajavaihtoon lähteminen kiinnostaa sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla työskenteleviä ammattikorkeakoulun opettajia. Tilastotiedon mukaan Suomesta lähdetään eniten vaihtoon juuri näiltä koulutusaloilta. Kansainvälisestä opettajavaihdosta terveystieteen alalla on tehty vain niukasti tieteellisiä tutkimuksia sekä kansainvälisesti että kansallisesti. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata opettajavaihdossa olleiden ammattikorkeakoulun terveystieteen opettajien kokemuksia kansainvälisen vaihdon sisällöstä ja saaduista hyödyistä. Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa tutkittua tietoa kansainvälisen vaihdon merkityksestä oppilaitoksille ja opettajille.

Tämä tutkimus toteutettiin laadullisin tutkimusmenetelmin. Tutkimusaineistoksi kerättiin vaihdossa olleiden opettajien vaihtoraportteja (n=9) maaliskuussa 2015. Alustavan analyysin jälkeen tutkimusaineistoa täydennettiin ja syvennettiin teemahaastatteluin (n=3). Kolmea jo vaihtoraportillaan tutkimukseen osallistunutta vaihto-opettajaa haastateltiin huhtikuussa 2015. Tutkimusaineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Ammattikorkeakoulun terveystieteen opettajat kuvasivat opettajavaihdon sisältävän oman oppilaitoksen kansainvälisen toiminnan toteuttamista, erilaisiin toimintatapoihin tutustumista ja vaihto-opettajana toimimista. Ammattikorkeakoulun terveystieteen opettajat kokivat opettajavaihdon hyödyiksi mahdollisuuden henkilökohtaiseen kehittymiseen, mahdollisuuden oman oppilaitoksen osaamisen vahvistamiseen ja mahdollisuuden oppia erilaisuudesta.

Tämän tutkimuksen tulosten perusteella voidaan todeta, että kansainvälinen opettajavaihto on tärkeä toimintamuoto oman oppilaitoksen kansainvälistymistavoitteiden toteuttamisessa. Kansainvälisessä opettajavaihdossa tutustutaan erilaisiin toimintamalleihin eri maissa ja toimitaan kansainvälisenä opettajana itselle vieraassa ympäristössä. Kansainvälinen opettajavaihto antaa mahdollisuuden omien toimintatapojen arviointiin ja niiden kehittämiseen, mahdollisuuden oman oppilaitoksen kansainväliseen verkostoitumiseen ja kansainvälisyyden kehittämiseen sekä mahdollisuuden tiedon vaihtamiseen opetuksesta ja käytännön työstä.

Kansainvälinen opettajavaihdon tutkimus tarvitsee jatkossa kuvaavan tutkimuksen lisäksi arvioivaa tai opettajavaihtoon liittyvien asioiden suhteita osoittavaa tutkimusta. Tilastollisin menetelmin toteutetut tutkimukset ovat tarpeen kattavamman aineiston keräämiseksi ja tutkimuksen antaman tulosten yleistämismahdollisuuksien vuoksi.

Pohjois-Suomen korkeakoulujen välinen yhteistyö hyvinvointikoulutuksissa

Simojoki Kristiina, TtM, KM, suunnittelija, Oulun yliopisto
Vaskuri Paula, FM, suunnittelija, Oulun yliopisto
Rautio Päivi, TtM, lehtori Oulun ammattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Oulussa on tehty pohjoisten yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen välistä yhteistyötä hyvinvointiin liittyvissä täydennyskoulutuksissa useamman vuoden ajan. Koulutukset on suunnattu sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille sekä yleissivistävän ja ammatillisten koulujen henkilökunnalle. Tarkoituksena on ollut yhdistää teoria ja käytäntö koulutuksissa, jotka ovat liittyneet päihteiden käyttöön ja väkivaltaan puuttumiseen. Tarkoituksena on ollut myös koulutusyhteistyön tiivistäminen, verkko-opetuksen kehittäminen ja vähenevien resurssien tehokas käyttö.

Toteutustavat: Posterissa kuvataan sekä päihdetyön että väkivallan tunnistamiseen liittyvien koulutusten toteutustapaa ja niistä saatua palautetta. Koulutukset on toteutettu verkko-oppimisympäristössä ajasta riippumattomana ja reaaliaikaisena opetuksena. Verkko-oppimisympäristössä on ollut muun muassa nauhoitettuja asiantuntijahaastatteluja, reaaliaikaisia asiantuntijapuheenvuoroja, verkkokeskusteluja ja tehtäviä. Reaaliaikaisena opetuksena toteutettiin myös pienryhmissä tapahtuva reflektioiva ryhmätyönohjaus. Ryhmätyönohjaus tapahtui verkkokokousjärjestelmässä ja se oli pakollinen osa opiskelua.

Tulokset: Osallistajat kokivat luentojen olleen ajankohtaisia ja uutta, oman työn kannalta merkityksellistä tietoa antavia. Verkkovideot nähtiin sisällöltään käytännöllisinä. Koulutukset haastoivat osallistajat myös pohtimaan omia ohjausmenetelmiä. Koulutuksista kerätyn palautteen perusteella saatuja tietoja ja taitoja hyödynnettiin heti käytännön työssä. Muun muassa esimerkkitapauksiin perustuvien verkkokeskusteluiden sekä omaan työhön sidottujen tehtävien koettiin tukeneen hyvin oppimista. Muilta opiskelijoilta sai tietoa siitä, miten samankaltaisia tilanteita hoidetaan eri paikkakunnilla. Erityistä kiitosta sai työnohjaus, opetusmenetelmien monipuolisuus sekä osallistujien keskinäinen vertaistuki.

Johtopäätökset: Johtopäätöksenä voidaan todeta, että myös vaikeina koettuja asioita voidaan opiskella verkko-opintoina. Oppimisen kannalta on keskeistä, että didaktisesti onnistutaan sitomaan teoreettinen ja käytännön osaaminen niin, että ne tukevat ja sallivat opiskelijan yksilöllisen ja yhteisöllisen reflektiivisen ajattelun ja herättävät halun ja innostuksen soveltaa opittua käytännön päihde- ja väkivaltatilanteissa. Tämän mahdollistavat muun muassa käytäntöön sidotut oppimistehtävät ja ryhmätyönohjaus, joka onnistuu harkituin ratkaisuin menestyksellisesti myös verkossa.

Vertaisarviointi opiskelijamoduulissa

Suikkala Arja, TtT, hoitotyön ja terveyden edistämisen kehittämissryhmän vastaava, Diakonia-ammattikorkeakoulu
Rahm Jutta, sairaanhoitaja (AMK), Diakonia-ammattikorkeakoulu
Olowoniyi Venla-Maria, sairaanhoitaja (AMK), Diakonia-ammattikorkeakoulu
Koota Elina, TtM, hoitotyön kliininen opettaja, HYKS Akuutti

Palautteen antaminen ja vastaanottaminen ovat merkityksellinen osa laadukasta oppimisprosessia. Rakentava vertaisarviointi edistää opiskelijan ammatillista kehittymistä, tarjoaa mahdollisuuden oppia vertaisilta ja selkiyttää omia kehittymishaasteita. Esityksessä kuvataan Rahmin ja Vikströmin (2015) opinnäytetyössä kehittämää vertaisarviointiohjeistusta, jonka avulla opiskelijat voivat antaa ja saada palautetta vertaisiltaan ohjatun harjoittelun aikana. Esityksen tavoitteena on herättää keskustelua vertaisarvioinnin käytöstä ammatillisen kasvun tukemisessa sekä rohkaista ohjaajia ja opettajia hyödyntämään vertaisarviointia ohjatussa harjoittelussa. Vertaisarviointiohjeistus perustuu aikaisempiin aihepiiriin tutkimuksiin ja kirjallisuuteen.

Vertaisarviointiohjeistusta pilotoitiin ohjatussa harjoittelussa olevilla opiskelijoilla (n=7) kahdessa opiskelijamoduulin mukaista ohjauksella toteuttavassa oppimisympäristössä.

Vertaisarviointi on kuusivaiheinen: 1) vertaisarviointimenetelmään tutustuminen ja siihen sitoutuminen, 2) havainnointi, 3) raportin kirjoittaminen, 4) palautekeskustelu, 5) kehittämissuunnitelma ja 6) arviointi. Vertaisarviointiin tutustuminen aloitetaan jo ensimmäisellä harjoitteluviikolla ja se kestää koko harjoittelujakson ajan. Harjoittelun aikana opiskelijat itsereflektoivat omaan toimintaansa ja havainnoivat vertaistensa toimintaa. Vertaisarviointitilaisuutta varten opiskelijat tekevät kirjallisia muistiinpanoja vertaistensa vahvuuksista ja kehittymishaasteista. Vertaisarviointitilanteessa opiskelijat keskustelevat rakentavasti saamastaan palautteesta ja pohtivat omia kehittymishaasteitaan. Palautteen perusteella opiskelijat laativat oman kehittämissuunnitelmansa, jonka toteutumista arvioidaan loppuarvioinnissa.

Tulosten perusteella vertaisarviointi tuki opiskelijoiden ammatillista kehittymistä, omien vahvuuksien ja kehittymistarpeiden tunnistamista sekä itsevarmuuden ja itseluottamuksen vahvistumista. Itsereflektio koettiin haastavana, mutta hyvänä keinona tunnistaa oma osaaminen ja kehittymistarpeet. Vertaisarviointi vahvisti puheeksi ottamisen taitoa, kommunikointitaitoja ja raportointitaitoja sekä kollegan toiminnan arvioimiseen tarvittavia taitoja. Vertaisarvioinnin avulla opiskelijat kehittyvät antamaan ja vastaanottamaan palautetta luontevasti ja osana työskentelytapojensa ja osaamisensa kehittymistä. Vertaisarviointiohjeistusta voidaan hyödyntää myös muissa ohjatun harjoittelun toimintaympäristöissä.

Kokemusoppiminen gerontologisen hoitotyön opiskelussa

Hautsalo Katja, Lehtori, Tampereen ammattikorkeakoulu
Lindell Marjut, Kehittämispäällikkö, Tampereen kaupunki
Salin Sirpa, Yliopettaja, Tampereen ammattikorkeakoulu

Vanhan ihmisen hoitotyö on yksi vähiten opiskelijoita kiinnostava hoitotyön osa-alue (Koskinen 2010, 2012). Kliinisten toimintojen ja teorian yhdistäminen auttaa opiskelijoita refleктоimaan kokemuksiinsa ja sitä kautta tukee gerontologisen hoitotyön oppimista (Skaalvik ym. 2010, McLafferty ym. 2009).

Tampereen ammattikorkeakoulussa kokeiltiin syksyllä 2015 kokemusoppimista osana gerontologisen hoitotyön opintojaksoa. Kokemusoppiminen toteutui työpajatoimintana, jonka tavoitteina ovat gerontologinen hoitotyön tietoperustan soveltaminen ja yhteistyövalmiuksien saaminen vanhustenhoitotyöhön toimimiseen. Vanhuspalveluyksikön toiminnan kehittämisen kannalta työpajatoiminnalla pyritään ikääntyneiden ja heidän läheistensä osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen sekä hoidon kehittämiseen; työpaja tarjoaa mahdollisuuden keskustella tärkeistä arjen ja hoidon teemoista sekä samalla tuo näyttöön perustuvaa tietoa kaikkien osallistuvien saataville.

Kymmenen työpajailtapäivää järjestettiin Tampereen kaupungin tehostetussa palveluasumissa Jukola-Impivaarassa. Työpajoihin osallistui asukkaita, läheisiä, työntekijöitä sekä vapaaehtoisia. Työpajojen teemat perustuivat organisaation uuteen strategiaan ja ne sovittiin yhdessä yksiköiden esimiesten ja gerontologisen hoitotyön opettajien kanssa. Teemoja olivat esim. yksilöllisyys, ikääntyneen seksuaalisuus, saattohoito, muistin aktivoimisen erilaiset keinot. Työpajan aluksi opiskelijat pitivät aiheeseen johdattavan, tutkimustietoon perustuvan alustuksen. Seuraavaksi aihetta käsiteltiin pienryhmissä ja useissa työpajoissa tähän osuuteen liittyi toiminnallisuutta, kuten yksilöllisyys puun kokoaminen, muistia aktivoivien menetelmien kokeilu tai lauluhetki. Työskentelyn kirjallinen osuus sisälsi suunnitelman tekemisen etukäteen sekä yhteenvedon ja palautteiden raportoinnin työpajan jälkeen.

Osallistujat kokivat työpajat tilaisuutena keskustella tärkeistä asioista, vaihteluna tavalliseen arkeen sekä mahdollisuutena tavata hoitotyön opiskelijoita. Opiskelijoiden kokemukset vaihtelivat, merkityksellistä oli, keitä työpajaan osallistui ja kokivatko opiskelijat työpajan sisällön vastaavan osallistujien tarpeeseen. Pedagogisesti työpajat mahdollistivat opiskelun ikääntyneiden hoitotyön ympäristössä ja tilaisuuden soveltaa gerontologisen hoitotyön opintojakson sisältöön kuuluvia, teoriassa opiskeltuja asioita. Toimintaa on jatkossa tarkoitettu toteuttaa erilaisissa palveluasumisen yksiköissä sekä kotihoidossa.

Terveysviestintää viestintää terveydestä -akateemisen moduulin kehittäminen

Parviainen Heli, yliopisto-opettaja, Terveystieteiden yksikkö, Tampereen yliopisto
Gerlander Maija, FT, yliopistonlehtori, Viestinnän, median ja teatterin yksikkö, Tampereen yliopisto
Välikoski Tuula-Riitta, FT, dosentti, professori, Viestinnän, median ja teatterin yksikkö, Tampereen yliopisto
Joronen Katja, TtT, dosentti, Terveystieteiden yksikkö, Tampereen yliopisto
Lindfors Pirjo, YTT, dosentti, Terveystieteiden yksikkö, Tampereen yliopisto
Seppä Satu, YTM, suunnittelija, Viestinnän, median ja teatterin yksikkö, Tampereen yliopisto

Terveys on viestinnällistynyt ja mediasta on tullut tärkeä terveystiedon lähde. On esitetty, että jopa joka kymmenes mediajulkaisu käsittelee terveyttä tai hyvinvointia. Lisäksi perinteisten viestintäkanavien rinnalle on syntynyt sosiaalinen media, jossa ihmiset jakavat ja tulkitsevat terveystietoa sekä tukevat toisiaan. Terveysalan organisaatioilta ja niiden asiantuntijoilta odotetaan entistä tiiviimpää vuorovaikutusta sekä keskenään että kansalaisten ja asiakkaiden kanssa. Terveiden ja hyvinvoinnin kysymykset työllistävät yhä enemmän myös moniammatillisia ryhmiä, jotka päättävät ja valmistelevat asioita. Viestinnässä onkin seurattava, mistä ja miten ihmiset viestivät, millaisia tulkintoja asioille antavat ja on osallistuttava siellä, missä ihmiset ovat. Tämä kaikki edellyttää viestinnän ja terveyden välisten yhteyksien tuntemusta sekä vahvaa vuorovaikutusosaamista. Tämä koulutuksen kehittämishanke tarttuu tähän tematiikkaan. Tampereen yliopiston Terveystieteiden ja Viestinnän, median ja teatterin yksiköt kehittivät akateemisen moduulikoulutuksen, joka on uusi avaus sekä terveysviestinnän aiheeseen että uudenlaiseen yhteistyöhön eri tieteenalojen välillä.

Koulutuksen tavoitteena on, että sen suorittuaan osallistuja tuntee terveysviestinnän lähtökohdat, keskeiset tutkimuskohteet ja keskeiset käsitteet, tuntee terveysviestinnän toimintakenttää ja tietolähteitä, ymmärtää viestinnän merkitystä osana terveyden edistämistä sekä osaa analysoida ja kehittää terveysviestinnän soveltamismahdollisuuksia erilaisissa toimintaympäristöissä ja eri tasoilta yksilön, vuorovaikutussuhteen tai organisaation kannalta. Koulutus on osa terveystieteiden, puheviestinnän ja journalistiikan maisteriopintojen syventäviä opintoja ja suunnattu myös työelämässä toimiville ja johtamiskoulutusta suorittaville erikoistuville lääkäreille maksullisena täydennyskoulutuksena.

Koulutuksen laajuus on 5 opintopistettä ja siihen kuuluu orientaatio-osuus ja lähitapaamisia, oheiskirjallisuuteen perehtymistä, verkko-työskentelyä ja pienryhmätehtäviä. Pilottikoulutuksessa keväällä 2015 oli osallistujia kaikkiaan 26: maisteriopiskelijoita 19 ja 7 työelämässä toimivaa, joista 3 moniammatillisia johtamisopintoja suorittavaa erikoistuvaa lääkäriä ja 4 erilaisissa terveysviestinnän tehtävissä toimivaa ammattilaista.

Posterissa esitellään koulutuksen rakenne, tavoitteet ja keskeiset sisällöt. Lisäksi kiteytetään osallistujien palaute ja koulutuksen kehittäjien jatkokehittämiskohteet.

Moniammatillisen opetuksen kehittäminen perusterveydenhuollossa

Laatikainen Kaisa, TtM, opetusylihoitaja, PKSSK

Matveinen Mari, TtM, opetus- ja tutkimuskoordinaattori, PKSSK

Sosiaali- ja terveystalvelujen uudistaminen luo kehittämistarpeita alan ammattilaisten koulutukselle yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa. Ammattilaisilta edellytetään yhä enemmän ammattiryhmien välistä ja ammattirajoja rikkovaa, toimivaa yhteistyötä. Moniammatillisen opetuksen kehittäminen perusterveydenhuollossa käynnistyi pilotilla Pohjois-Karjalassa syksyllä 2015 yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston ja Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa. Taustalla oli myös tarve opetuksen sisältöjen uudistamiselle ja perusterveydenhuollon vetovoimaisuuden lisäämiselle. Pilotin tarkoituksena oli toteuttaa moniammatillista opetusta kahdessa terveyskeskuksessa, Ilomantissa ja Outokummussa. Opetuksen tavoitteet linjautuivat lääketieteen ja hoitotyön opiskelijoiden opetussuunnitelmiin. Jatkossa tavoitteena on moniammatillisen opetuksen yhtenäistäminen Pohjois-Karjalan terveyskeskuksissa.

Pilottiin osallistui 4 lääketieteen (4. vsk) ja 7 hoitotyön (3.-5. lukukausi) opiskelijaa. He toimivat työpareina kahden viikon ajalle laaditun ohjelman mukaisesti. Opiskelijat osallistuvat yhdessä heille valittujen potilaiden/asiakkaiden hoidonsuunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin vuodeosastolla, päivystys-, ajanvaraus- ja hoitajavastaanotolla ja kotisairaanhoidossa. Opiskelijat ohjasivat toisiaan (esim. EKG-tutkimus) ja osallistuivat yhdessä videovälitteisiin koulutuksiin. Opiskelijoiden ohjaus toteutui moniammatillisesti. Opiskelijat vastasivat palautekyselyyn jakson loputtua.

Työparityöskentely edisti oppimista ja lisäsi ymmärrystä toisen ammattiryhmän työskentelystä. Oli tärkeää, että opiskelijat saivat riittävästi etukäteistietoa, roolit ja työjako olivat selkeät ja jokaisella oli nimetty ohjaaja. Merkityksellisiin oppimistilanteisiin kuuluivat omien potilaiden tutkiminen, pientoimenpiteet, hoitosuunnitelman tekeminen ja kirjaaminen. Ohjaajien opetusmyönteisyys tuki oppimista. Lisäksi tarvittiin opiskelijan omaa vastuunottoa ja heittäytymistä työparityöskentelyyn.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että moniammatillisen terveyskeskusopetuksen onnistunut toteutus edellyttää etukäteissuunnittelua, riittävää tiedottamista, vastuunjakoa ja taitoa ohjata opiskelijoita työparityöskentelyyn. Ohjelman teemoittamisella voidaan tukea terveyskeskustyön kokonaisuuksien hahmottamista. Jatkossa on tärkeää mahdollistaa muiden sote-alan opiskelijoiden, kuten fysioterapeutit, osallistuminen opetusjaksoille ja tarkastella moniammatillisen opetuksen soveltuvuutta tutkintojen eri vaiheissa.

Terveysalan ohjatun harjoittelun kehittäminen

Rintala Tuula-Maria, TtT, lehtori, TAMK

Kukkonen Harri, KT, yliopettaja, TAMK

Verkkovirta-hankkeen tavoitteena on kehittää uusia malleja opintojen aikaisen työn opinnollistamiseen opintopisteiksi. Samalla pyritään kehittämään uudenlaisia työtä ja opiskelua yhdistäviä muotoja työharjoitteluratkaisujen rinnalle. Osana Verkkovirta hanketta kartoitettiin terveysalan ohjatusta harjoittelusta saatuja kokemuksia, toimivia käytänteitä, kitkakohtia sekä opinnollistamisen käyttöä ohjatussa harjoittelussa.

Vastauksia saatiin yhdeksästä ammattikorkeakoulusta. Tyytyväisiä oltiin erityisesti yhteistyöhön opettajan, ohjaajan ja harjoittelupaikan välillä. Myös ohjaamisen monenlaisia käytänteitä pidettiin toimivina ja tehokkaina oppimisen edistäjinä. Uhkana monille toimiville käytänteille pidettiin aika- ja resurssipulaa. Myös sopivien harjoittelupaikkojen löytäminen on hankalampaa kuin ennen. Kiristynyt työtahti on johtanut siihen, että aina ei ehditä keskustelemaan opiskelijan kanssa, vaikka tarve olisikin havaittu. Ihanteellisena pidettiin, jos harjoittelupaikkojen varaukseen, harjoitteluympäristön laadun takaamiseen ja ohjaajien koulutukseen olisi valtakunnalliset järjestelmät. Opettajien säännöllisten ohjauskäyntien ja koulutettujen ohjaajien uskottiin takaavan laadukkaan tuen oppimiselle, kunhan varmistettaisiin aikaa sekä henkilökohtaiseen että -ryhmäohjaukseen.

Työn opinnollistamiseen liittyen tuli esille, että termi ei ole vielä täysin tuttu. Vaikka siinä on samoja piirteitä kuin aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisessa ja tunnustamisessa (AHOT), nämä kaksi on syytä erottaa toisistaan. Opinnollistamisen lähtökohtana on ajatus, että työtä tekemällä opitaan ja kehitytään hyvin monitasoisesti. Hankkeessa tullaan kehittämään ohjatun harjoittelun opinnollistamiseen liittyviä käytänteitä terveysalalla.

Esimiesten HR-osaamisen kehittäminen Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä, verkkokoulutuksen rakentaminen

Aalto Outi, fysioterapeutti YAMK, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Luojus Katja, TtT, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Perämäki Mira, sairaanhoitaja YAMK, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Järvinen Päivi, TtT, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri

Jatkuvassa toimintaympäristön muutoksessa osaamisella on mahdollista tehdä organisaatiosta ainutlaatuinen. Esimiestyön haasteena on luoda strategialähtöisesti yhteys osaamisen ja organisaation kyvykkyyden sekä kilpailukyyn välille.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin (PSHP) esimiestyön kehittämistarpeita on kartoitettu sisäisissä kehittämishankkeissa 2008-2013. Esimiesten osaamista on kehitetty hankkeiden kautta systemaattisesti. HERO-hanke vastaa tarpeeseen vahvistaa esimiesten HR-osaamista. HEROn tarkoituksena on vastata esimiestyön kehittämistarpeisiin toteuttamalla koulutuskokonaisuus verkko-oppimisympäristöön (sisällön luomisesta järjestelmätoteutukseen) ja vakiinnuttaa se osaksi esimiesten osaamisen kehittämistä. Koulutus korostaa kaikkein olennaisinta tietoa esimiestyön hoitamiseksi organisaatiossa, jossa käytössä on myös asiantuntijoita HR-prosessien läpiviemiseen. Tavoitteena on vahvistaa ja laajentaa esimiesten strategialähtöistä ja taloudellista henkilöstöasioiden hallintaa sekä tukea henkilöstön laadukasta tehtävistä suoriutumista PSHP:n palvelulupauksen toteuttajana.

Kokonaishanke jakautuu neljään alaprojektiin, joiden tavoitteina ovat esimiesten resurssien, rekrytoinnin, osaamisen johtamisen ja palvelusuhdeprosessin hallinnan sekä työhyvinvoinnin ja työsuojelun osaamisen vahvistuminen. Hankkeessa on luotu moniammatillisessa yhteistyössä esimiehille räätälöity kustannustehokas monimuotokoulutus, jonka painotus on verkko-opinnoissa.

Koulutus tullaan pilotoimaan kevään 2016 aikana. Suunniteltu käyttöönotto on syksyllä 2016. Koulutus tukee esimiehiä haastavassa tehtävässä henkilöstö- ja hoitotyön johtajina sekä vahvistaa tietoisuutta esimiesroolista, vastuista ja tehtävistä. Koulutus parantaa esimiesten kykyä vastata toimintaympäristön muutosten tuomiin johtamisen haasteisiin. Koulutus yhtenäistää osaamista mahdollistaen työilmapiirin ja työhyvinvoinnin myönteiset muutokset, työntekijöiden työhön sitoutumisen parantumisen, työnantajaimagon vahvistumisen, työtyytyväisyyden, potilastyytyväisyyden ja potilasturvallisuuden vahvistumisen sekä työn tehokkuuden parantumisen ja taloudelliset edut. Esimiesten osaamisen kehittymisestä kerättyä tietoa arvioidaan ja hyödynnetään jatkossa koulutuksen ja esimiestyön kehittämisessä.

An analysis of nursing students' experiences of empathy of their teachers

Mikkonen Kristiina, PhD candidate, MHSc, RN, University of Oulu

Kyngäs Helvi, Professor, PhD, RN, University of Oulu

Kääriäinen Maria, Professor, PhD, RN, University of Oulu

Background: Empathy has been shown to be essentially important in nursing, yet there is often a lack of empathy in nursing education. Communication plays a vital part in the positive learning experiences of students but there are only few studies that focus on nursing teachers and the influence of their empathy towards students.

Objective: The purpose of this study was to describe nursing students' experiences of empathy from nursing teachers.

Methods: The data was collected through personal interviews with twelve nursing students from an English-Language-Taught Degree Program from a University of Applied Sciences in Finland. The themes of the interviews were the following: how experiencing empathy from their teachers affects students, their learning and their professional development. A qualitative content analysis was used to analyze the data.

Results: The results indicate that teachers' empathy on students has direct and positive influence on nursing students' professional development and further motivates students in becoming an empathetic nurse. The positive influence of teachers' empathy upon students came in the form of creating a caring learning environment and giving students constructive learning experiences. Lack of empathy in teachers brought negative consequences for students' quality of life and obstructed their learning.

Conclusion: The results indicate that empathy should be further included in nursing education, since it was shown to have a positive impact on students' professional development in nursing and their learning environment. Several courses on teaching empathy have been developed and implemented, which can provide new skills in empathy for nursing teachers.

Asiantuntijaolohuoneet terveystalouden opiskelijoiden ammatillisen kehittymisen tukena

Kulla-Numminen Hanna, HM, AmO, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Teuvo Susanna, TtM, AmO, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri

Taustaa: Potilaiden hoitamiseen osallistuu yhä laajempi joukko eri alojen asiantuntijoita, jonka seurauksena tulevaisuuden terveystalouden ammattilaisilta edellytetään vahvaa moniammatillista osaamista. Tämä on huomioitu myös vuonna 2015 julkaistuissa Sairaanhoitajakoulutuksen tulevaisuus-hankkeen ammatillisen osaamisen alueissa. Osaamisen saavuttamiseksi on käytännön työelämässä tapahtuvalla oppimisella erittäin suuri merkitys. Opiskelijoilla ei kuitenkaan harjoittelun aikana ole mahdollisuutta päästä kohtaamaan kaikkia niitä eri alojen asiantuntijoita, jotka ovat mukana potilaiden sekä heidän läheistensä hoidossa ja hoidon kehittämisessä. Moniammatillisen osaamisen vahvistamiseksi Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä haluttiin luoda asiantuntijaolohuone-toimintamalli.

Tarkoitus: Toimintamallin tarkoituksena oli tarjota käytännön harjoittelujaksoilla oleville opiskelijoille mahdollisuus kuulla ja keskustella potilaan hoitoon osallistuvien asiantuntijoiden työn sisällöistä ja merkityksestä. Lisäksi tarkoituksena oli tarjota tietoa näyttöön perustuvista potilashoidon käytännöistä.

Toteutus: Opetushoitajien toimesta järjestettiin vuoden 2015 aikana 16 asiantuntijaolohuonetta. Käsiteltävät teemat valittiin huomioiden opiskelijoiden ja ohjausyksiköiden toiveet, opiskelijoiden opintojen vaihe sekä ajankohtaiset hoitotyön kysymykset.

Tulokset: Olohuoneisiin osallistui 483 opiskelijaa. Opiskelijoiden kokemuksia kartoitettiin CLES - mittarin taustakysymyksiin lisättyllä väittämällä. Palautteen antoi 39,5 % (n = 190) olohuoneisiin osallistuneista. Opiskelijoista noin puolet (48 %) koki olohuoneen tukeneen harjoittelua erittäin tai melko paljon ja noin kolmasosa (35 %) kohtalaisesti. Alle viidesosan (17 %) mielestä olohuoneiden tuki oli melko tai erittäin vähäinen. Opiskelijoilta pyydettiin myös avointa palautetta olohuoneiden yhteydessä ja he toivat selkeästi esiin niiden tarpeen ja hyödyn ammatillisen osaamisen kehittämisessä. Olohuoneissa mukana olleiden asiantuntijoiden suhtautuminen oli erittäin myönteistä. Lisäksi he toivat esiin tyytyväisyytensä oman asiantuntijuutensa hyödyntämisestä osana opiskelijoiden harjoittelua.

Johtopäätökset: Toimintamallin avulla voidaan laajentaa opiskelijoiden ymmärrystä asiantuntijoiden roolista osana potilaan moniammatillista hoitotyötä. Lisäksi opiskelijoille voidaan antaa tietoa erilaisista hoitotyön näyttöön perustuvista käytännöistä.

Opiskelijapalautejärjestelmä Tampereen yliopiston terveystieteiden yksikössä

Palonen Mira, TtT opiskelija/yliopisto-opettaja, Tampereen yliopisto, Terveystieteiden yksikkö
Kinnunen Tarja, yliopistonlehtori
Kuusiluoma Caritai, Tay, Terveystiede
Konu Anne, yliopistonlehtori
Lumme-Sandt Kirsi, tutkimuskoordinaattori, Tay, Terveystiede
Kaunonen Marja, professori, Tay, Terveystieteiden yksikkö ja Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri

Tausta: Tampereen yliopiston terveystieteiden yksikössä on pitkään kerätty opiskelijapalautetta ajatellen sen parantavan opetuksen laatua ja lisäävän oppimista. Opintojaksoilta kerätty palaute ei kuitenkaan aina ole päätynyt yhteiseksi opetuksen suunnittelun työvälineeksi. Opetussuunnitelmatyön kehittämisen näkökulmasta terveystieteiden yksikössä on uudistettu opiskelijapalautteen keräämistä ja käsittelemistä systemaattisemmaksi.

Tarkoitus: Työn tarkoituksena on esitellä Tampereen yliopiston terveystieteiden yksikössä kehitettyä opiskelijapalautejärjestelmää sekä palautteita käsittelevän työryhmän toimintaa.

Toteutustapa: Terveystieteiden yksikön palautetyöryhmään kuuluu opetushenkilöstöä sekä opiskelijajäseniä. Ryhmä kehittää tiedon keruun, analysoinnin ja hyödyntämisen menettelyjä sekä organisoii palautteiden jatkokäsittelyä yksikössä. Opintokokonaisuuksista, kuten aineopinnoista, kerätään systemaattinen palaute seitsemän kertaa opiskelijan opintojen aikana yksikön omilla, yliopiston yhteisillä sekä valtakunnallisilla palautejärjestelmillä. Tämän lisäksi opiskelija voi antaa milloin tahansa palautetta opintoihinsa ja ohjaukseen liittyvistä asioista verkkolomakkeella. Sekä sähköisellä lomakkeella annetut että systemaattisesti kerätyt opiskelijapalautteet käsitellään palautetyöryhmässä, joka kokoontuu viisi kertaa vuodessa. Ryhmä ohjaa tarvittaessa palautteissa esiin tuodut asiat eteenpäin aiheen mukaisesti käsiteltäväksi yliopiston toimintaelimissä, kuten opettajakokouksissa tai opetussuunnitelmatoimikunnassa. Palautteiden johdosta tehdyistä toimenpiteistä tiedotetaan yksikön verkkosivulla.

Johtopäätökset: Palautejärjestelmän käyttöönotto tekee opiskelijapalautteiden käsittelystä aiempaa objektiivisempää, systemaattisempää ja läpinäkyvämpää. Se mahdollistaa opetuskokonaisuuksien suunnittelun ja päällekkäisyyksien karsimisen. Kerätystä palautteesta tehdyt koosteet ja tehdyt toimenpiteet tuodaan näkyviksi sekä henkilökunnalle että opiskelijoille, jolloin palautteen antamisen hyödyt konkretisoituvat ja motivoivat antamaan palautetta myös jatkossa.

Koulutuksella tukea näyttöön perustuvan toiminnan kehittämiseen

Pitkänen Anneli, TtT, dosentti, arviointiylihoitaja, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Teuho Susanna, TtM, AmO, opetusylihoitaja, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Surakka Tiina, TtT, hallintoylihoitaja, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri

Tausta: Näyttöön perustuva toiminta (NPT) on avainasia tuotettaessa laadukasta terveydenhuoltoa. NPT voidaan määritellä toiminnaksi, joka perustuu parhaaseen saatavilla olevaan ajantasaiseen tietoon ja sen harkittuun käyttöön hoitopäätöksiä tehtäessä tai toimintaa kehitettäessä. NPT edellyttää, että koko potilaan hoitoon osallistuva henkilöstö on tietoinen NPT:n periaatteista ja sitoutunut toimimaan näiden mukaisesti. NPT:n käyttöönottoa voidaan edistää koulutuksella.

Tarkoitus: Koulutuksen tarkoituksena on lisätä tietoisuutta NPT:sta sekä osaamista tutkimusnäyttöön perustuvaan toiminnan kehittämiseen. Menetelmä Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä laadittiin vuonna 2013 kolmiportainen koulutusohjelma tukemaan NPT:n käyttöönottoa. Johdatus näyttöön perustuvaan toimintaan -koulutuksen (1 tunti, luentokoulutus) tavoitteena on antaa tietoa NPT:n perusperiaatteista ja tutkimusnäytön käytöstä hoidon laadun varmistajana. Näyttöön perustuvan toiminnan perusteet -koulutus (2 op, monimuoto-opetus) antaa valmiudet toimia näyttöön perustuen kunkin osallistujan omassa työtehtävässä sekä osallistua NPT-kehittämishankkeisiin. Näyttöön perustuvan toiminnan syventävä kurssi (3 op, monimuoto-opetus) on jatkokurssi, jonka tavoitteena on antaa valmiudet toimia näyttöön pohjaavan kehittämistoiminnan vetäjänä.

Tulokset: Koko henkilöstölle suunnattuja Johdatus näyttöön perustuvaan toimintaan –luentotilaisuuksia on järjestetty 15. Koulutuksiin on osallistunut noin 550 henkilöä. Näyttöön perustuvan toiminnan perusteet -koulutus on toteutettu kerran ja sen suoritti 24 henkilöä vuonna 2014. Parhailaan pilotoidaan Näyttöön perustuvan toiminnan syventävää kurssia, johon osallistuu kuusi henkilöä.

Johtopäätökset: Kolmiportainen koulutusohjelma on tarjonnut hyvän ja selkeän rakenteen NPT:aa tukevalle koulutukselle erilaisiin osaamistarpeisiin vastaten. Saatavuuden parantamiseksi tullaan Johdatus näyttöön perustuvaan toimintaan -koulutus rakentamaan vuonna 2016 verkkokurssiksi. Toinen Näyttöön perustuvan toiminnan perusteet -koulutus käynnistyy syksyllä 2016 modifioituna ensimmäisestä koulutuksesta saatujen palautteiden pohjalta. Tähän mennessä koulutuksiin osallistujat ovat olleet pääsääntöisesti hoitotyöntekijöitä. Jatkohaasteena on saada myös muut ammattiryhmät osallistumaan koulutuksiin. Lisäksi koulutuskokonaisuus tulee vaikiinnuttaa osaksi PSHP:n jatkuvaa koulutustarjontaa.

Näyttöön perustuvan toiminnan pilottikoulutus PSHP:n hoitohenkilöstölle

Teuvo Susanna, TtM, Amo, opetusylihoitaja, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Koivula Meeri, TtT, dosentti, yliopistonlehtori, Tampereen yliopisto, terveystieteiden yksikkö
Pitkänen Anneli, TtT, dosentti, arviointiylihoitaja, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri

Taustaa: Näyttöön perustuva toiminta (NPT) on kehittämisen kohteena niin Suomessa kuin kansainvälisesti, sillä NPT on keskeinen periaate tuotettaessa laadukasta ja vaikuttavaa terveydenhuoltoa. Kirjallisuuden mukaan henkilöstön riittämättömät tiedot ja taidot ovat yksi este NPT:lle. Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä (PSHP) NPT:n kehittäminen koulutuksellisin menetelmin onkin nostettu tärkeäksi osaksi henkilöstön osaamisen kehittämistä.

Tarkoitus: Tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa NPT-perusteet koulutus monimuoto-opetuksena, joka antaa osallistujille valmiudet toimia näyttöön perustuen omassa työssä sekä osallistua NPT:n kehittämiseen.

Suunnittelu ja toteutus: Koulutus (2op) suunniteltiin ja toteutettiin yhteistyössä PSHP:n arviointiylihoitajan ja opetusylihoitajan, Tampereen yliopiston terveystieteiden yksikön opettajan sekä neljän TtM -opiskelijan kanssa. Yksi opiskelijoista osallistui koulutuksen suunnitteluun ja kolme toteutusvaiheen verkkotutorointiin. Koulutus koostui kolmesta lähiopetuspäivästä pitäen sisällään asiantuntijaluentoja, tiedonhakutaitojen opetusta ja harjoittelua sekä loppuseminaarin. Lisäksi koulutukseen sisältyi verkko-opiskelua ja itsenäistä työskentelyä tutorien ohjauksella. Koulutuksen sisällöt muodostuivat seuraavista kokonaisuuksista: 1) tieteellisen tiedon ominaispiirteet 2) näyttöön perustuvan toiminnan käsitteet, peruseriaatteet ja malli, 3) kliinisen ongelman tunnistaminen ja muotoilu kysymyksen muotoon 4) tutkimustiedon hakeminen 5) tutkimustiedon luotettavuuden ja soveltuvuuden kriittinen arviointi ja 6) kehittämissuunnitelman laatiminen näyttöön perustuen. Koulutus toteutettiin pilottikoulutuksena keväällä 2014. Koulutukseen osallistui 24 työntekijää, jotka edustivat sekä hoitoettä kuntoutushenkilöstöä usealta eri erikoisalalta. Koulutuksen aikana osallistujat laativat NPT-prosessin mukaisesti kehittämissuunnitelman valitsemaansa käytännön kehittämistarpeeseen ja esittelivät suunnitelman koulutuksen loppuseminaarissa. Osallistujien välitön palaute koulutuksesta oli positiivinen ja rohkaiseva. Osallistujien kokemukset koulutuksesta sekä koulutuksen tuottamasta oppimisesta raportoidaan myöhemmin.

Johtopäätökset: NPT-koulutus tarjoaa mahdollisuuden verkostoitumiseen sekä omaa toimintayksikköä koskevan kehittämissuunnitelman laatimiseen ohjauksessa ja yhteistyössä monialaisessa joukossa. Yhteistyö terveydenhuollon organisaatioiden ja yliopiston välillä tarjoaa hyvän mahdollisuuden voimavarojen yhdistämiselle.